O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"

____

O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
T.S. Sharipov
2024 yil “ 29 ” avgust

BANKLARDA MOLIYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARI

FANI BO‘YICHA

SILLABUS

Magistratura bo‘limi uchun

Bilim sohasi: 400 000 – Biznes boshqaruv va huquq

Ta’lim sohasi: 410 000 –Biznes va boshqaruv

Ta’lim yo’nalishi: 70410501- Bank ishi

SAMARQAND – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Magistratura bo'limi
70410501- Bank ishi mutaxassisligi
uchun

Fan nomi:	Banklarda moliyaviy hisobotning xalqaro standartlar
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	BMHXS1104
Yil:	2024-2025
Semestr:	2
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	150
Ma'ruza	30
Amaliy mashg'ulotlar	30
Labaratoruya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori:	5
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Talabalarda xalqaro standartlar asosida mos bilim, ko'nikma va malakani shakllantirish hisoblanadi. "Banklarda moliyaviy hisobotning xalqaro standartlar" fanining **asosiy maqsadi** mutaxassislarda Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari (MHXS)ni qo'llayotgan banklarda MHXSlar asosida moliyaviy hisobotlarni tuzish va taqdim qilish bo'yicha nazariy va amaliy bilimlarni, shuningdek kompetensiyalarni shakllantirishdan iborat. Fanning vazifasi - talabalarda moliyaviy hisobotning xalqaro standartlarining nazariy va amaliy masalalari bo'yicha ko'nikma va malakalalarni shakllantirishdan iborat hisoblanadi.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1	Banklarda moliyaviy hisob
2	Bank hisobi
3	Xalqaro bank ishi va moliya

Ta'lim natijalari (TN)	
TN1	Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlarining yaratilishi va ularning asosiy mazmuni, ishlab chiqish protsedurasi hamda MHXS bo'yicha Kengash faoliyati to'g'risida tasavvurga ega bo'lishi;
TN2	Moliyaviy hisobotni tayyorlashning konseptual asoslari, moliyaviy hisobot prinsiplari, MHXSlarini birinchi marta qo'llash bo'yicha nazariy va amaliy bilimlarni egallashi;

TN3	Xalqaro moliyaviy hisobotning mazmuni, maqsadi, axborot foydalanuvchilari, moliyaviy hisobotning elementlarini tan olish va baholash mezonlari, moliyaviy hisobotlarning asosiy formatlarida aks ettiriladigan axborotlar qatori va mazmunini to'liq bilishi;
TN4	Pul mablag'lari harakati to'g'risidagi hisobot, hisob siyosati, baholashdagi o'zgarishlar va xatolar, hisobot davridan keyingi hodisalar, valyuta kursidagi o'zgarishlar ta'siri, oraliq moliyaviy hisobot, pensiya dasturlari bo'yicha hisobot, operatsion segmentlar hamda kichik biznesda moliyaviy hisobotning xususiyatlari masalalari bo'yicha xalqaro standartlar mazmuni va qo'llanilishi bo'yicha bilimlarga ega bo'lishi.
TN5	Ijara hamda davlat subsidiyalari va yordamlari hisobiga oid standartlarni bilishi.
TN6	Zaxiralar, yer, bino, mashina va asbob-uskunalar, biologik aktivlar, foydali qazilmalarga oid xalqaro standartlarning mazmuni va qo'llanilishiga doir amaliy ko'nikmalar hosil qilish;
TN7	Rezervlar, shartli majburiyatlar va shartli aktivlar, xodimlarni rag'batlantirish oid standarlarni qo'llay olishi;
TN8	Foyda solig'i, aksiyaga foyda hamda aksiya asosida to'lovlar standartlarini bilishi va ulardan foydalana olishi;
TN9	MHXSlar asosida moliyaviy hisobotni tuzishi, moliyaviy hisobotni kompilyatsiya qilishi, MHXSlarga muvofiq hisob siyosatini shakllantira olishi;
TN10	Milliy standartlar asosida tuzilgan moliyaviy hisobotni MHXSlar asosida moliyaviy hisobotga transformatsiya qilishni bilishi, banklarda moliyaviy hisobot, MHXSlar asosida hisobot formatlarini shakllantira olishi, axborot texnologiyalarini qo'llay olishi hamda DipIFR bo'yicha diplom olishga doir talablar va ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.

Fan mazmuni		
	Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	**Ajratil-gan soat**
M1	Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlariga kirish	2
M2	Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlarida umumiy masalalari	2
M3	Moliyaviy hisobotga doir maxsus standartlarning mazmuni va qo'llanilishi	2
M4	Tushumlarni hisobga oluvchi standartlarining tavsifi	2
M5	Tushumlarga oid boshqa standartlar tavsifi va qo'llanilishi	2
M6	Nomoliyaviy aktivlarni hisobga oluvchi standartlarining tavsifi	2
M7	Mulk: yer, bino, mashina va asbob-uskunalar doir xalqaro standartlarning mohiyati va qo'llanilishi	2

M8	Nomoddiy aktivlar va investitsiyaviy ko'chmas mulkka doir xalqaro standartlar	2
M9	Baholashni hisobga oluvchi standartlarining tavsifi	2
M10	Nomoliyaviy majburiyatlarni hisobga oluvchi standartlarining tavsifi	2
M11	Foyda solig'iga dior xalqaro standartlar	2
M12	Moliyaviy instrumentlarni hisobga oluvchi standartlarining tavsifi	2
M13	Biznes birlashishlari hamda konsolidatsiyalash asoslarini hisobga oluvchi standartlarining tavsifi	2
M14	Alohida moliyaviy hisobot va investitsiyalarga doir xalqaro standartlar	2
M15	MHXSlar asosida moliyaviy hisobot kompilyatsiyasi hamda transformatsiyasi	2
	2-semestr bo'yicha jami:	**30**
	JAMI:	**30**
	Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)	
A1	Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlariga kirish	2
A2	Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlarida umumiy masalalari	2
A3	Moliyaviy hisobotga doir maxsus standartlarning mazmuni va qo'llanilishi	2
A4	Tushumlarni hisobga oluvchi standartlarining tavsifi	2
A5	Tushumlarga oid boshqa standartlar tavsifi va qo'llanilishi	2
A6	Nomoliyaviy aktivlarni hisobga oluvchi standartlarining tavsifi	2
A7	Mulk: yer, bino, mashina va asbob-uskunalar doir xalqaro standartlarning mohiyati va qo'llanilishi	2
A8	Nomoddiy aktivlar va investitsiyaviy ko'chmas mulkka doir xalqaro standartlar	2
A9	Baholashni hisobga oluvchi standartlarining tavsifi	2
A10	Nomoliyaviy majburiyatlarni hisobga oluvchi standartlarining tavsifi	2
A11	Foyda solig'iga dior xalqaro standartlar	2
A12	Moliyaviy instrumentlarni hisobga oluvchi standartlarining tavsifi	2
A13	Biznes birlashishlari hamda konsolidatsiyalash asoslarini hisobga oluvchi standartlarining tavsifi	2
A14	Alohida moliyaviy hisobot va investitsiyalarga doir xalqaro standartlar	2
A15	MHXSlar asosida moliyaviy hisobot kompilyatsiyasi hamda transformatsiyasi	2
	2-semestr bo'yicha jami:	**30**
	JAMI:	**30**

	Mustaqil ta'lim (MT)	
MT1	Buxgalteriya hisobining Britaniya-Amerika modeli va uni O'zbekistonda amaliyotida hisobotlarni transformatsiya qilishdagi	3

	muammolar	
MT2	Buyuk Britaniya, Germaniya, Yaponiyadagi professional buxgalterlik tashkilotlarining faoliyati va ularning MHXS joriy etishdagi o'rni	3
MT3	O'zbekistonda buxgalteriya hisobining milliy konseptual asoslarini xalqaro konsepsiyalariga muvofiqlashtirishdagi muammolar va uni takomillashtirish	3
MT4	Xalqaro talablar bo'yicha moliyaviy hisobotlarni tartibga soladigan MHXSlarini amaliyotga qo'llashlashdagi muammolar va uni takomillashtirish yo'llari	3
MT5	MHXSlari talablari bo'yicha tugallanayotgan faoliyatda aks ettiriladigan axborotlar tarkibi va uni taqdim qilish amaliyoti	3
MT6	MHXSlarda uzoq muddatli moddiy va nomoddiy aktivlar hisobi va uni takomillashtirish yo'llari	6
MT7	MHXSlari talablari bo'yicha aktivlarning qadrsizlanishidan ko'rilgan zararni tan olish va hisobda aks ettirishni takomillashtirish	4
MT8	MHXSlari talablari bo'yicha rezervlar, shartli majburiyatlar va shartli aktivlar hisobini takomillashtirish	3
MT9	2-sonli «Zaxiralar» BHXS (IAS)ning mazmuni va uni amaliyotga qo'llashdagi muammolar hamda standartni takomillashtirish	3
MT10	7-sonli «Pul oqimlari to'g'risidagi hisobot» BHXS (IAS)ni amaliyotga joriy etishdagi muammolar va uni takomillashtirish yo'llari	3
MT11	8-sonli «Hisob siyosati, hisob baholashidagi o'zgarishlar va xatoliklar» BHXS (IAS)ning mazmuni va uni amaliyotga qo'llashdagi muammolarni hal qilish yo'llari	3
MT12	19-sonli «Xodimlarni rag'batlantirish» BHXS (IAS)ning amaliyotga joriy etishdagi muammolar va uni hal qilish yo'llari	3
MT13	Qo'shma faoliyatda ishtirok etishni 31-sonli (IAS) BHXSda hisobga olishni tashkil etish va uning muammolari	3
MT14	Sug'urta shartnomalarining xalqaro standartlarda hisobga olinishi va uni takomillashtirish	3
MT15	Buxgalteriya balansi tuzilgandan keyiingi hodisalarning 10-sonli (IAS) BHXS asosida hisobga olishni tashkil etish va uning muammolari	3
MT16	Segment hisobotlarni xalqaro standartlar asosida hisobga olinishini tashkil etish va uning muammolari	3
MT17	Ish haqining 19-sonli (IAS) BHXS asosida tuzish va uni takomillashtirish	4
MT18	Nafaqa ta'minoti dasturlari bo'yicha hisob va hisobotlarni xalqaro standartlar asosida tayyorlashni takomillashtirish	3
MT19	Bog'liq tomonlar haqidagi ma'lumotlarni 24-sonli(IAS) BHXS asosida yoritib berish va uni takomillashtirish	3

MT20	7-sonli "Moliyaviy instrumentlar: Ma'lumotlarni ochib berish" MHXS (IFRS) ning amaliyotga joriy etishdagi muammolar va uni hal qilish yo'llari	3
MT21	8-sonli «Operatsion segmentlar» MHXS (IFRS) ning amaliyotga joriy etishdagi muammolar va ularni hal qilish yo'llari	4
MT22	9 -sonli "Moliyaviy instrumentlar" MHXS (IFRS) ning amaliyotga joriy etishdagi muammolar va ularni hal qilish yo'llari	3
MT23	10-sonli "Jamlangan (konsolidatsiyalashgan) moliyaviy hisobotlar" MHXS (IFRS) ning amaliyotga joriy etishdagi muammolar va ularni yechish yo'llari	3
MT24	Banklarda moliyaviy hisobot	4
MT25	Banklarda bank operatsiyalarning MHXSlarga muvofiq hisobi	4
MT26	Banklarning aktivlari, majburiyatlari va xususiy kapitali hisobi	4
MT27	Oraliq moliyaviy hisobotni 34-sonli (IAS) BHXS asosida tayyorlashni tashkil etish va uning muammolari	3
	Jami:	90

	Asosiy adabiyotlar
1.	С.Н. Ташназаров. Молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартлари: Олий ўқув юртлари магистратура мутахассисликлари учун дарслик. – Тошкент: "IQTISOD-MOLIYA", 2019. – 584-б. https://www.academia.edu
2.	С.Н.Ташназаров. Молиявий бухгалтерия хисоби I. – Самаркфанд: "Step-Sel" МЧЖ нашриёти, 2023 -580-бет.
3.	Международные стандарты финансовой отчетности. http://www.ifrs.org.ua/mezhdunarodny-e-standarty-finansovoj-otchyotnosti/
4.	Pricewaterhouse Coopers. Все права защищены. Этот материал подготовлен Академией PwC для экзаменов ДипИФР в 2016 году. 3205 с. https://www.pwc.ru/ru/training/assets/dipifr-dec2014-textbook.pdf
5.	АССА В рамках Диплома АССА «Финансы и Управление Бизнесом», «Финансовая Отчетность» Учебник. Kaplan Financial Limited, 2020

	Qo'shimcha adabiyotlar
1.	Ўзбекистон Республикасининг "Бухгалтерия хисоби тўғрисида"ги Қонуни. 2016 йил 14 апрель. http://www.lex.uz/acts/2931253.
2.	Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Акциядорлик жамиятларида замонавий корпоратив бошқарув услубларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони. 2015 йил 24 апрель. ПФ-4720.
3.	Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Молиявий хисоботнинг халқаро стандартларига ўтишнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида"ги 2020 йил 24 февралда ПҚ-4611 Қарори.
4.	Молиявий хисоботнинг халқаро стандартлари. http://finansist.uz/uz/ moliyaviy-hisobotning-xalqaro-standartlari-ozbekistonda-qollanilishi/ 2018 й.
5.	International Financial Reporting Standards. www.ifrs.org/issued-srandards/list of-standards/ 2018.
6.	Ergasheva Sh.T., Ibragimov A.K., Rizayev N.K., Ibragimova I.R. Moliyaviy hisobotlarning xalqaro standartlari. O„quv qo„llanma. – T.: TDIU, 2019. – 227 b.
7.	Ташназаров С.Н. Иктисодиётни модернизациялаш шароитида молиявий хисобот: муаммо ва ечимлар. Монография. - Т.: "Navro'z". 2016 й. -295 б.

8.	Ташназаров С.Н. Молиявий хисоботнинг назарий ва методологик асосларини такомиллаштириш. Монография. - Publisher SIA OmniScriptum Publishing. GlobeEdit Publishing house. 2018. 280 p. ISBN-13:978-613-8-24050

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- ftarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa.

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektga puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

c) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan xaqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

d) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Agar talaba hemis tizimida baholanganda quyidagicha baholanadi.

0-59 ballgacha 2 baho, 60-69 ballgacha 3 baho,
70-89 ballgacha 4 baho, 90-100 ballgacha 5 baho

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Mualliflar:	S.N.Tashnazarov – SamISI "Buxgalteriya hisobi" kafedrasi mudiri, prof., i.f.d.
E – mail:	
Tashkilot:	SamISI "Buxgalteriya hisobi" kafedrasi
Taqrizchilar:	A.N.Turayev - TDIU, "Buxgalteriya hisobi" kafedrasi

	dotsenti, iqtisodiyot fanlari doktori (turdosh OTM) R.A.Abdullayev –O'zbekiston " Buxgalterlar va auditorlar Assotsiatsiyasi" Samarqand filiali raisi

Mazkur Sillabus institut o'quv-uslubuy Kengashining 2024 yil 28 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№_________)

Mazkur Sillabus "Buxgalteriya hisobi" kafedrasining 2024 yil 28 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiyat bo'limi boshlig'i I. Shodmonov

Magistratura bo'lim boshlig'i Sh.Sultonov

Kafedra mudiri S.Tashnazarov

Tuzuvchi S.Tashnazarov